

**GYDYTOJAU,
AR ŽINOTE, KOKIOMIS SĄLYGOMIS DIRBA
JŪSŲ PACIENTAS?**

**REKOMENDACIJOS
ŠEIMOS MEDICINOS PASLAUGAS TEIKIANTIEMS GYDYTOJAMS**

Vilnius, 2013

Parengė:

gyd. Vilma Derkintienė

Raimonda Eičinė – Lingienė

Rasa Šidagytė

Higienos instituto Profesinės sveikatos centras Inovacijų skyrius

Recenzavo:

dr. Rita Raškevičienė, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademija,

Aplinkos ir darbo medicinos katedra

gyd. Raimonda Kungytė, Centro poliklinikos Darbo medicinos klinika

Higienos institutas

Didžioji g. 22, LT-01128 Vilnius

Tel. +370 5 262 4583

Faks. +370 5 262 4663

El.p. institutas@hi.lt

www.hi.lt

ISBN 978-9986-457-39-8

Turinys

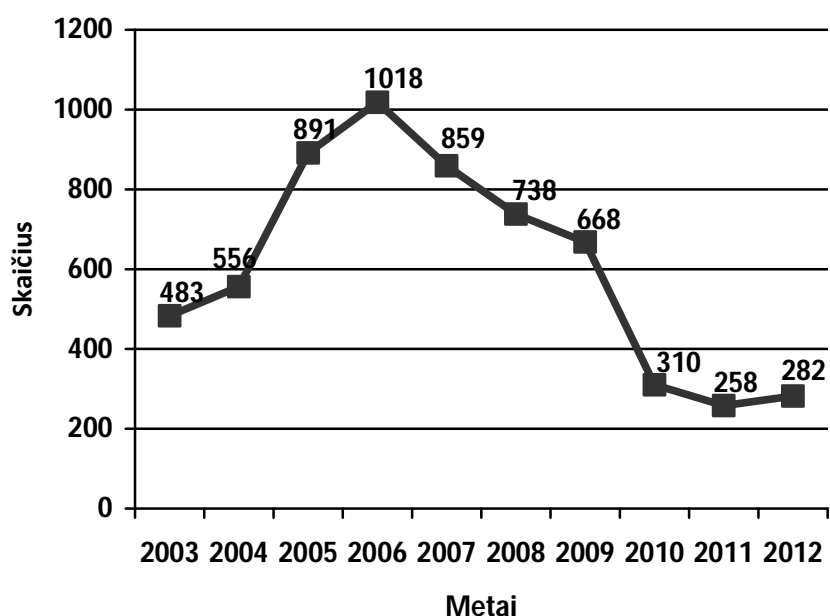
Įvadas: su darbu susijusios ir profesinės ligos	4
Kodėl gydytojas turėtų atkreipti dėmesį į paciento sveikatos būklės sąsajas su darbu?	5
Profesinė anamnezė ir jos sąsajos su sveikatos sutrikimais.....	6
Darbuotojų profilaktiniai sveikatos tikrinimai	6
Profesinių ligų nustatymas	7
Atminkite!	9
Pagrindinės sąvokos.....	10
Literatūra.....	10
1 priedas. Savipagalbos klausimynas	11

Įvadas: su darbu susijusios ir profesinės ligos

Ligos ir sveikatos problemos neretai būna susiję su darbu. Netinkamos, kenksmingos darbo sąlygos (pavyzdžiui, nepalanki psichosocialinė aplinka, neergonomiškai įrengta darbo vieta, per didelis ar per mažas darbo krūvis) dažnai veikia kaip rizikos veiksniai kartu su nepalankiais aplinkos ar individualiais veiksniais, tokiais kaip mityba, fizinis aktyvumas ar genetinis paveldimumas. Kenksmingi darbo aplinkos veiksniai gali mažinti organizmo atsparumą kitiems išorinės aplinkos veiksniams. Darbo aplinkoje dažnai pasitaiko kenksmingų veiksnių, kurie, veikdami ilgesnį laiką darbuotojo organizmą, kenkia sveikatai ir gali tapti ligos priežastimi. Šiandieninėje darbo aplinkoje darbuotojus dažnai veikia keli kenksmingi veiksniai, kurių dydžiai neviršija priimtinos profesinės rizikos, tačiau jų ilgalaikis kompleksinis poveikis neabejotinai skatina tiek bendros, tiek profesinės patologijos atsiradimą.

1985 m. Pasaulio sveikatos organizacija apibrėžė, kad su darbu susijusi liga yra bet kuri liga, prie kurios išsivystymo prisideda darbo sąlygos. Čia įskaitomi ir atvejai, kai darbo aplinkos veiksnys yra vienintelė, dominuojanti arba esminė ligos priežastis, t. y. profesinės ligos. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme įtvirtinta profesinės ligos sąvoka – tai ūmus ar lėtinis darbuotojo sveikatos sutrikimas, kurį sukėlė vienas ar daugiau kenksmingų ir (ar) pavojingų darbo aplinkos veiksnių, nustatyta tvarka pripažintas profesine liga.

Lietuvoje informaciją apie patvirtintas profesines ligas kaupia Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registras, įsteigtas 1994 m. Higienos institute. Remiantis turima statistika, naujai nustatytų profesinių ligų atvejų skaičius mūsų šalyje nuo 2006 iki 2012 m. sumažėjo 3,7 karto (1 pav.). Jau kurį laiką specialistai kalba apie profesinių ligų hipodiagnostiką: ne visi realiai egzistuojantys profesinių ligų atvejai nustatomi ir užregistruojami. Didžioji dalis profesinių ligų Lietuvoje nustatoma vyresnio amžiaus (55–64 metų) darbuotojams. Užregistruotų profesinių ligų struktūroje dominuoja jungiamojo audinio ir skeleto-raumenų sistemos (2012 m. – 64,12 proc.), ausies (19,85 proc.) bei nervų sistemos (9,41 proc.) ligos; vis mažėja profesinių ligų, susijusių su kvėpavimo sistema, infekcinių ir parazitinių ligų pasitaiko po keletą atvejų per metus, o onkologinių profesinių ligų beveik visai neregistruojama. 2012 m. 81,4 proc. profesinių ligų buvo įtarta asmenims patiems kreipusis dėl susirgimo į gydytoją, o profilaktinių sveikatos tikrinimų metu įtarta vos 14,5 proc. profesinių ligų atvejų.

1 pav. Asmenų, kuriems nustatyta profesinė liga, skaičius Lietuvoje 2003-2012 m. laikotarpiu

Remiantis literatūra, profesinių ligų hipodiagnostikos priežastis lemia įvairūs veiksniai (1 lentelė), tarp jų nemažai susiję su gydytojų veikla – kompetencijos profesinės sveikatos ir darbo medicinos srityje trūkumas, finansinio skatinimo stoka, nepakankamas paciento konsultacijos laikas. Šiose rekomendacijose pateikti paprasti praktiniai patarimai šeimos medicinos paslaugas teikiantiems gydytojams tikintis, kad tai paskatins laiku atsekti darbo aplinkos veiksnių ir paciento sveikatos sutrikimo ryšį ir pagelbės lengviau atpažinti su darbu susijusias bei profesines ligas, taip pat trumpai priminta apie darbuotojų profilaktinių sveikatos tikrinimų ir profesinių ligų nustatymo tvarką.

1 lentelė. Nepakankamą profesinių ligų išaiškinimą lemiantys veiksniai

Politiniai ir teisiniai	Medicininiai	Socialiniai	Kultūriniai
<ul style="list-style-type: none"> • Sudėtinga profesinės ligos nustatymo tvarka • Nekompiuterizuota tyrimo sistema 	<ul style="list-style-type: none"> • Mažas darbo medicinos gydytojų skaičius • Gydytojų kompetencijos trūkumas • Per trumpos konsultacijos laikas • Neišsamūs medicininiai įrašai • Per mažas apmokėjimo už profilaktinį sveikatos tikrinimą tarifas • Finansinių paskatų trūkumas 	<ul style="list-style-type: none"> • Laiko ir lėšų taupymas darbuotojų sveikatos sąskaita • Darbdavio baimė dėl įmonės įvaizdžio 	<ul style="list-style-type: none"> • Darbuotojų baimė netekti darbo ir pajamų • Informacijos apie profesines ligas trūkumas • Piniginės-materialinės paskatos už profesinės ligos nutylėjimą

Kodėl gydytojas turėtų atkreipti dėmesį į paciento sveikatos būklės sąsajas su darbu?

Šeimos medicinos paslaugas teikiantis gydytojas dažniausiai yra pirmasis ir svarbiausias asmuo, susiejantis paciento sveikatos problemas su jo darbo sąlygomis. Kalbame ne tik apie darbuotojų profilaktinius sveikatos tikrinimus – apie paciento darbą gydytojas turėtų pagalvoti kiekvieno (eilinio) paciento vizito metu.

Svarbu susieti paciento sveikatos būklę su jo darbo sąlygomis tam, kad būtų galima:

- įvertinti visus veiksnius, galimai prisidėjusius prie susirgimo išsivystymo;
- įvertinti veiksnius, galinčius apsunkinti ligos eigą ir trukdančius pasveikti;
- paskirti tikslingą, efektyvų gydymą;
- numatyti tinkamas profilaktikos priemones;
- užkirsti kelią negalios vystymuisi ir išlaikyti paciento darbingumą, prailginti darbingą amžių;
- laiku atpažinti profesinę ligą ir apie ją pranešti nustatyta tvarka.

Profesinė anamnezė ir jos sąsajos su sveikatos sutrikimais

Tik surinkus visapusišką paciento gyvenimo, ligos ir darbo anamnezę, tikėtina, kad su darbu susijusi ar profesinė liga bus įtarta laiku, kol paskirtas gydymas ir profilaktikos priemonės dar efektyvios, pacientas netapęs iš dalies ar visiškai nedarbingu. Atkreipti dėmesį į profesinę paciento anamnezę ir pabandyti atrasti jos ryšį su sveikatos problemomis padės klausimai, pateikti žemiau.

1. Užimtumas

Ar pacientas: dirba, nedirba?

Ar jis yra: pensininkas, neįgalusis? Ar jam nenustatytas sumažėjęs darbingumo proc.?

2. Profesija ir pareigos

Pavyzdžiui: kirpėjas, statybininkas, mokytojas...

3. Darbo krūvis ir darbo grafikas

Ar pacientas dirba: pilnu etatu, didesniu ar mažesniu darbo krūviu?

Kokiu grafiku dirba pacientas: pastoviu, pamaininiu, slenkančiu?

4. Kenksmingi darbo aplinkos veiksniai

Ar pacientą darbe veikia: cheminės medžiagos, dulkės, ergonominiai, fizikiniai, biologiniai, psichosocialiniai veiksniai?

5. Darbo stažas ir darbo veiklos raida

Kokia paciento bendro darbo stažo trukmė?

Kokios buvo paciento pareigos ankstesnėse darbovietėse? Kokie profesinės rizikos veiksniai veikė?

Kokia darbo stažo trukmė dirbant kenksmingų veiksnių poveikyje?

6. Sveikatos problemų sąsajos su darbo sąlygomis

Ar paciento darbo sąlygos galėjo prisidėti prie ligos ar sveikatos sutrikimo išsivystymo, apsunkinti ligos, sveikatos sutrikimo eigą ar simptomus?

Ar paciento savijauta būna geresnė savaitgaliais, švenčių dienomis, per atostogas?

Ar liga gali būti profesinė?

Vadovaujantis šiais klausimais, parengtas pagalbos įrankis gydytojui – klausimynas, kurį galima pildyti, atvykus darbingo amžiaus pacientui (žr. 1 priedą).

Darbuotojų profilaktiniai sveikatos tikrinimai

Siekiant įvertinti, ar įsidarbinantys asmenys ir darbuotojai gali dirbti konkretų darbą konkrečiomis galimos profesinės rizikos sąlygomis bei apsaugoti įsidarbinančių asmenų ir darbuotojų sveikatą nuo galimo profesinės rizikos veiksnių poveikio, išvengti traumų ar kitokio darbuotojo sveikatos pakenkimo ir siekiant išvengti ar kuo anksčiau diagnozuoti profesines ligas, atliekami privalomi profilaktiniai darbuotojų sveikatos tikrinimai. Jų tvarką reglamentuoja **Asmenų, dirbančių darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika (kenksmingų veiksnių poveikis ir (ar) pavojingas darbas), privalomo sveikatos tikrinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (13 priedas) (Žin., 2000, Nr. 47-1365; 13 priedo redakcija Žin., 2010, Nr. 4-163 su vėlesniais pakeitimais).**

Profilaktinių darbuotojų sveikatos tikrinimų rūšys:

- išankstiniai (prieš pradėdant darbą ar veiklą),
- periodiniai (darbo metu ar kai veikla yra tęsiama),
- neeiliniai (nesilaikant nustatyto periodiškumo).

Sveikatos tikrinimo tvarka (ir reikalingų tyrimų apimtis) priklauso nuo konkretaus pavojingo darbo ir (ar) kenksmingo veiksnio, veikiančio darbo vietoje. Tam tikroms profesijoms nustatyti specifiniai reikalavimai, todėl kai kurių darbuotojų grupių sveikatos tikrinimo tvarka aprašyta kituose šio įsakymo prieduose (nukreipiant ir į 13 priedą):

- 7 priedas – Vairuotojų sveikatos tikrinimo tvarka
- 10 priedas – Aviacijos darbuotojų sveikatos tikrinimo tvarka
- 11 priedas – Laivyno darbuotojų sveikatos tikrinimo tvarka,
- 12 priedas – Geležinkelio darbuotojų sveikatos tikrinimo tvarka.

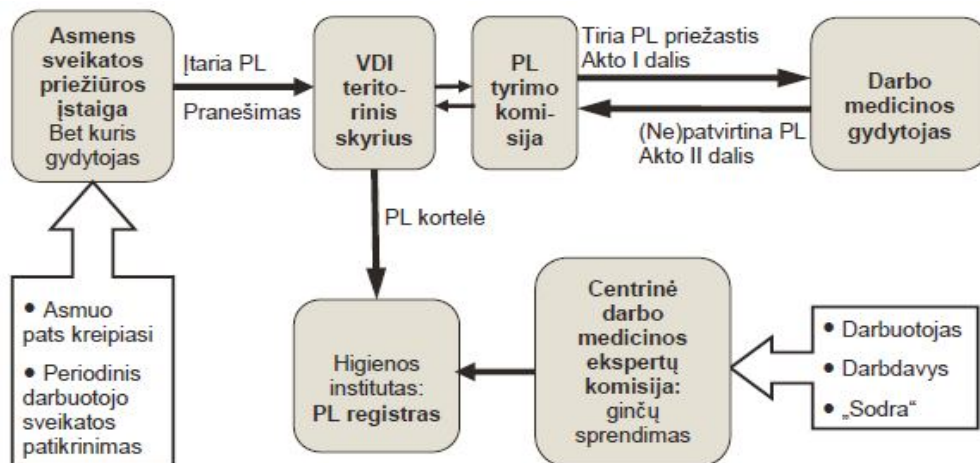
Taip pat, profilaktiškai tikrinant darbuotojų sveikatą, vadovaujama ir kitais teisės aktais:

- *Darbu ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti asmenims, tik iš anksto pasitikriniams ir vėliau periodiškai besitikrinantiems sveikatą dėl užkrečiamųjų ligų, sąrašas ir šių asmenų sveikatos tikrinimo tvarka (Žin., 1999, Nr. 41-1294; 2002, Nr. 73-3127; 2010, Nr. 77-3959).*
- *Asmenų iki aštuoniolikos metų įdarbinimo, sveikatos patikrinimo ir jų galimybių dirbti konkretų darbą nustatymo tvarka, darbo laikas, jiems draudžiami dirbti darbai, sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai (Žin., 2003, Nr. 13-502).*
- *Nėščioms, neseniai pagimdžiusioms ar krūtimi maitinančioms moterims kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai (Žin., 2003, Nr. 29-1184).*

Atkreiptinas dėmesys, kad privalomus profilaktinius sveikatos tikrinimus gali atlikti šeimos medicinos paslaugas teikiantys gydytojai, kurie yra **išklausę ne mažiau kaip 36 valandų darbo medicinos kursą**, kurio programa suderinta su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, arba darbo medicinos gydytojas, privalomai arba prireikus konsultuodamiesi su kitų profesinių kvalifikacijų gydytojais ir, esant indikacijų, skirdami privalomus arba kitus tyrimus. Šeimos medicinos paslaugas teikiantis arba darbo medicinos gydytojas, įvertinęs tyrimų rezultatus, konsultavusių kitų profesinių kvalifikacijų gydytojų išvadas bei kontraindikacijas, daro išvadą apie asmens profesinį tinkamumą: „dirbti gali“, „dirbti gali, bet ribotai“ (nurodant kaip), ar „dirbti negali“.

Profesinių ligų nustatymas

Lietuvos profesinių ligų nustatymo schema pavaizduota 2 paveiksle. Svarbu tai, kad apie įtartą profesinę ligą turi būti pranešta, užpildant nustatytos formos pranešimą, vadovaujantis *Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatais (Žin., 2004, Nr. 69-2398; 2009, Nr. 144-6377)*. **Profesinę ligą gali įtarti bet kuris gydytojas** tiek profilaktinio sveikatos patikrinimo, tiek eilinio vizito metu, tiek gydant stacionare. Gavęs pranešimą apie įtartą profesinę ligą, Valstybinės darbo inspekcijos teritorinis skyrius sudaro komisiją, kuri atlieka profesinės ligos priežasčių tyrimą vadovaujantis *Profesinių ligų priežasčių tyrimo reglamentu (Žin., 2004, Nr.151-5522)*. Tyrimo informacija pateikiama darbo medicinos gydytojui, kuris, turėdamas profesinės ligos priežasčių tyrimo duomenis, apžiūrėjęs pacientą ir atlikęs reikalingus tyrimus, nustato profesinės ligos diagnozę (arba jos nenustato). Vienam asmeniui gali būti nustatytos kelios profesinės ligos.

2 pav. Lietuvos profesinių ligų nustatymo schema

Pranešime apie įtariamą profesinę ligą nurodoma pirminė profesinės ligos diagnozė. Profesinės ligos nustatomos (diagnozuojamos) vadovaujantis:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintu Profesinių ligų sąrašu (Žin., 1994, Nr. 94-1845; 2006, Nr. 16-553),
- Profesinių ligų nustatymo kriterijais (Žin., 2008, Nr. 4-147; 2009, Nr. 70-2856),
- Asbesto sukeltų profesinių ligų nustatymo kriterijų aprašu (Žin., 2009, Nr. 131-5708),
- Tarptautine statistine ligų ir sveikatos problemų klasifikacija (TLK-10-AM).

Nustatant profesinės ligos diagnozę, rekomenduojama vadovautis:

- Europos Komisijos profesinių ligų diagnostikos rekomendacijomis (Profesinių ligų diagnostikos vadovas, Liuksemburgas: Europos Sąjungos Oficialiųjų publikacijų biuras, 1994) bei
- Europos profesinių ligų statistikos vadovu (Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2004).

Atsižvelgiant į pagrindinius profesinius kenksmingus faktorius, profesinės ligos skirstomos į šias grupes (detalesnę informaciją žr. Profesinių ligų sąrašą):

1. **cheminių medžiagų sukeltos ligos** (amoniakas, arsenas arba jo junginiai, chromas arba jo junginiai, gyvsidabris arba jo junginiai, švinas arba jo junginiai ir kt.);
2. **odos ligos, kurias sukelia cheminės medžiagos arba veiksniai, neįtraukti į kitus punktus** (odos ligos ir odos vėžys, kuriuos sukelia: suodžiai, degutas, bitumas, pikis, antracenas arba jo junginiai, mineralinės ir kitos alyvos, nevalytas parafinas kt., bei profesiniai odos susirgimai, kuriuos sukelia mokslo nustatytos alergiją sukeliančios arba dirginančios cheminės medžiagos, neįtrauktos į kitus punktus);
3. **ligos, kurias sukelia įkvepiamos medžiagos ir veiksniai, neįtraukti į kitus punktus** (silikozė, asbestozė, plaučių ir bronchų ligos bei navikai (sukelti suodžių, dervų, bitumo, pikio, antraceno arba jo junginių, mineralinių ir kitų alyvų ir kt.);
4. **infekcinės ir parazitinės ligos** (stabligė, bruceliozė, virusiniai hepatitai ir kt.);
5. **ligos, sukeltos fizikinių ir ergonominių veiksnių** (meniskų pažeidimai dėl ilgalaikio darbo klūpant arba atsitūpus, nervų parezė dėl suspaudimo ir kt.).

Profesinės ligos taip pat gali būti skirstomos pagal sisteminę ligų klasifikaciją:

1. **Kvėpavimo sistemos ligos.** Sukelia įvairūs etiologiniai faktoriai. Dulkės sukelia: pneumokoniozes, dulkinius lėtinius bronchitus ir kt. Cheminės medžiagos sukelia įvairius ūminius ir lėtinius toksinius kvėpavimo takų pažeidimus: rinitą, laringitą, bronchitą ir kt.
2. **Kraujo ir kraujodaros organų ligos.** Sukelia cheminiai ir fiziniai etiologiniai faktoriai. Patogenezinės šių ligų grupės: kaulų čiulpų slopinimo (benzenas, jonizuojantis spinduliavimas), hemoglobino sintezės sutrikimų (švinas) ir kt.
3. **Nervų sistemos ligos.** Sukelia daugelis cheminių bei fizinių faktorių (gyvsidabris, manganas, anglies disulfidas).
4. **Ausies ir speninės ataugos ligos.** Triukšmas sukelia ausies pažeidimą (įvairaus laipsnio klausos susilpnėjimą).
5. **Odos ir paodžio ligos.** Ligos išsivysto paveikus įvairiems kenksmingiems faktoriams (jonizuojančiam spinduliavimui, rūgštims ir šarmams, šalčiui).
6. **Jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto ligos.** Dažniausiai susergama nuo monotoniškų judesių, didelio raumenų įtempimo ir kt.
7. **Infekcinės ir parazitų sukeltos ligos.** Tai virusų, bakterijų bei parazitų sukeltos ligos (virusinis hepatitas, stabligė, tuberkuliozė, amebiazė, Laimo liga, erkinis encefalitas, zoonozės ir kt.).
8. **Psichikos ir elgesio sutrikimai.** Ligos siejamos su profesiniu stresu (depresija, nerimas).
9. **Akies ir jos priedinių organų ligos.** (Pavyzdžiui, regėjimo sutrikimas dirbant kompiuteriu).

Atminkite!

- Darbo aplinkos veiksniai gali turėti įtakos paciento sveikatai. Daugelis susirgimų gali būti susiję su darbu. Darbo aplinkos veiksniai gali sukelti profesinę ligą.
- Šeimos medicinos paslaugas teikiantis gydytojas dažniausiai yra pirmasis ir svarbiausias asmuo, susiejantis paciento sveikatos problemas su jo darbo sąlygomis.
- Bet kurio paciento vizito metu, ar tai būtų eilinis vizitas dėl sveikatos problemų, ar dėl periodinio darbuotojo sveikatos tikrinimo, būtina atkreipti dėmesį į profesinę anamnezę. Svarbu paklausti apie paciento darbo sąlygas, norint paskirti efektyvų gydymą ir profilaktikos priemones.
- Laiku įtarus su darbu susijusią ar profesinę ligą ir paskyrus tinkamą gydymą bei reabilitaciją, galima užkirsti kelią negalios vystymuisi ir prailginti darbingą paciento amžių.
- Apie įtartą profesinę ligą reikia pranešti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Profesinę ligą gali įtarti bet kuris gydytojas.
- Šeimos medicinos paslaugas teikiantys gydytojai privalomus darbuotojų profilaktinius sveikatos tikrinimus gali atlikti tik išklause ne mažiau kaip 36 valandų darbo medicinos kursą.
- Iškilus klausimų ar abejonių dėl darbo aplinkos veiksnių poveikio paciento sveikatai arba dėl įtariamą profesinės ligos, galima (ir reikia) siųsti pacientą darbo medicinos gydytojo konsultacijai.

Pagrindinės sąvokos

Darbo sąlygos – darbo aplinka, darbo pobūdis, darbo ir poilsio laikas ir kitos aplinkybės, turinčios tiesioginę įtaką darbuotojo savijautai, darbingumui, saugai ir sveikatai.

Darbo aplinka – darbo vietą supanti erdvė, kurioje gali būti darbuotojo sveikatai kenksmingų, pavojingų rizikos veiksnių.

Profesinė rizika – traumos ar kitokio darbuotojo sveikatos pakenkimo galimybė dėl kenksmingo ir (ar) pavojingo darbo aplinkos veiksnio (veiksnių) poveikio.

Kenksmingas darbo aplinkos veiksnys – rizikos veiksnys darbo aplinkoje, kuris veikdamas darbuotojo organizmą gali sukelti ligą ar profesinę ligą ir kurio poveikis gali būti pavojingas gyvybei. Kenksmingų darbo aplinkos veiksnių grupės: biologiniai, cheminiai, ergonominiai, fizikiniai, psichosocialiniai.

Pavojingas darbo aplinkos veiksnys – darbo aplinkoje esantis rizikos veiksnys, dėl kurio darbuotojas gali patirti ūmių sveikatos sutrikimų ar mirti. Pavojingi veiksniai yra fiziniai veiksniai.

Profesinė liga – ūmus ar lėtinis darbuotojo sveikatos sutrikimas, kurį sukėlė vienas ar daugiau kenksmingų ir (ar) pavojingų darbo aplinkos veiksnių, nustatyta tvarka pripažintas profesine liga.

Su darbu susijusios sveikatos problemos ir ligos – visos sveikatos problemos ir ligos, kurias sukėlė, pablogino ar iš dalies sukėlė darbo sąlygos.

Literatūra

1. R. Ustinavičienė, V. Obelenis, T. Bagdonienė ir kiti. Darbo medicina (vadovėlis). 2007; 17-18.
2. Vainauskas S, Burkauskienė I, Venckienė R, Šimkienė V, Januškevičius V, Vasilavičius P. Su darbu susijusios ligos. Visuomenės sveikata 2010; 4(51):17-24.
3. Jegelevičienė E, Venckienė R, Jankauskas R. Veiksniai, sąlygojantys nepakankamą profesinių ligų išaiškinimą. Visuomenės sveikata 2013;1(60):20-28.
4. Profesinių ligų registras. Higienos instituto interneto svetainė: www.hi.lt
5. Mančesterio universiteto Profesinės ir aplinkos sveikatos centras (The Centre for Occupational and Environmental Health, the University of Manchester): <http://www.medicine.manchester.ac.uk/oe/>
6. Asmenų, dirbančių darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika (kenksmingų veiksnių poveikis ir (ar) pavojingas darbas), privalomo sveikatos tikrinimo tvarkos aprašas, patvirtintas LR sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (13 priedas) (Žin., 2000, Nr. 47-1365; 13 priedo redakcija Žin., 2010, Nr. 4-163 su vėlesniais pakeitimais).
7. Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatai (Žin., 2004, Nr. 69-2398; 2009, Nr. 144-6377).
8. Profesinių ligų sąrašas (Žin., 1994, Nr. 94-1845; 2006, Nr. 16-553).
9. Profesinių ligų nustatymo kriterijai (Žin., 2008, Nr. 4-147; 2009, Nr. 70-2856).
10. Tarptautinė statistinė ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacija, dešimtas pataisytas ir papildytas leidimas „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM).

**PACIENTO PROFESINĖ ANAMNEZĖ
IR SVEIKATOS PROBLEMŲ SAŠAJOS SU DARBU**

1. Lytis:

- vyras
- moteris

2. Gimimo metai: _____

3. Užimtumas:

- dirba
- nedirba
- pensininkas
- neįgalusis

4. Esamos pareigos:

5. Darbo stažas šiose pareigose (metais):

6. Darbo krūvis:

- 1 etatas
- daugiau negu 1 etatas
- mažiau negu 1 etatas

7. Darbo grafikas:

- pastovus
- pamaininis
- slenkantis

8. Bendras darbo stažas (metais):

9. Pareigos ankstesnėse darbovietėse:

10. Jei pacientą darbe veikia/veikė kenksmingi darbo aplinkos veiksniai, nurodykite, kurie:

- cheminės medžiagos
- dulkės
- ergonominiai veiksniai
- fizikiniai veiksniai
- biologiniai veiksniai
- psichosocialiniai veiksniai

11. Paciento liga ar sveikatos sutrikimas priskiriamas grupei:

- kvėpavimo sistemos
- kraujotakos sistemos
- nervų sistemos
- klausos organų
- odos ir paodžio
- jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto
- infekcinės ar parazitinės
- psichikos
- regos organų

12. Jūsų nuomone, ar šio paciento liga (sveikatos sutrikimas) gali būti susiję su esamomis ar buvusiomis darbo sąlygomis?

- darbo sąlygos gali būti ligos priežastis
- darbo sąlygos galėjo prisidėti prie ligos išsivystymo arba apsunkinti ligos eigą ar simptomus
- darbo sąlygos su paciento liga nesusijusios